

Loguet comich en un acte

11-2-

186

original

de.

JOVES DEL DIA.

1082

Acte únic

DEF LIA

NOV 22

1892

JOVES DEL DIA.

zoguina en un acte
original
de.

Estrenada - Teatro Español.

1882.

JONES DEL DIA

PLANTING THE SEED

1870

THE SEED OF THE SEED

1870

Personatjes.

=

Luisa.

Juliana.

Bengel

Gil.

"

L' accio. army.

"

1870

1871

1872

1873

1874

1875

Acte inich.

=

Sala sencilla. Balis al foro ab cortina
de listas, porta a la dreta ab pany.
altres a la esquerra. Cadiras, ca
loiperas i maquina de cosir y vet.
llado.

=

Escena 1ª

Quilavia. cosint.

=

Oh Deu meu y quant tarda la
'lluisor'. Ja's fa fosch y demà
al demortí hem d'entregà' l ves-
tit llest a donya Pecla; y si
ella no ve oviat no se com ho
arreglarém, perquè jo sola no
puch pas acabarlo. Jo no se
perquè sempre que se'n va triga
tant a tornar. Sembla que li
agrada molt rodar pe'ls car-
rossos perquè se la contemplan
losque passen. Es veritat qu'es
bufona, pero no està bé que
presumeixi tant. Eddemés una
bonica que vagi sola pe'ls

carrers dona molt que sospitar,
 y està esposada à que algun pin-
 ple l'atropelli. es ni no ni en-
 ganya; deu tenir algun mos-
 quit que li fa l'atleta. ; Dy, ben
 segü- ; eby. homes, homes: per-
 dicio de las donas! ; Quant se'n
 perdrà la mena? No, no, dich
 mal, quant obrarien com à
 homes? ; Quant tindrien judici?
 - Es clar demanar tant be, y
 ab tanta insistencia... lo que
 nosaltres desitjem concedir, que
 no tenen mes que obri la ma
 per atrapararnos. ; Y tota perque!

Per enganyarvos com à pinsos!
- Ey: et mi no m'han enganyat
may per ço. No hi trobat cap
guapo que s'atrevis a tant; pero
es perquè in trovan esquerpa.
Dihen que tuch el gerit feres.
teeh; y si ells ho sapiguessin...
Sino que una no pot demos-
trarlos las sevas inclinacions.
Yo estaria ben fresca! Desse-
quida correria la ven... y; no
in tindria pochs de pretendents!
Pero jo l' que sento es que ja in
duch virtutis y que sense tenir
cap nebot ja in dihen tia.

Y que ni ofent aquesta paraula!
 Haurian d'esborrarla del Diccio-
 nari; y no obstant me la repe-
 teixen a tot hora com si jo u
 tingues la culpa de serho.

(De senten crito lluny y lulloria
 deixa la seipa y surt al balio.)

Que es aipo? Que son aquets crits?
 obgafulo! agafulo!

Gent que corra. Serà algun lla-
 dre? Oh y no's ven cap municipi-
 pal! No mes se trovan quant s'
 han de menester.

obqui, aqui!

obqui diuhen? Y algu ha pujat

la escala -- Y jo que tinc la por-
ta oberta!... Vaig a tancar-la, no
fos cas que...

(En anar a tancar se topa
amb el gell, aquest entra
precipitadament)

=

Escena 2^a

Eulària, Obigel, Lugo Gil, dentó.

=

Lu. • oby!

(Espantada.)

Per pietat, senyora — no s'espanti.

Qui es vosti? Que vol? Crido assis-

tenencia.

Salvum per Deu! Bonqui la por-

ta, ja li diré tot; no soch cap lla-

dre.

Ja veig que no u fa la cava; pero

li advertisco que si s'propassa ab

rés, dono un crit y l'agafan com

a tal.

(Lulanda touca la portar)

No tinga por; se com dech portar-

me. ell' estare aquí, sols lo temps

necessari per esperar que passi

la tormenta.

Lu- Fugan la escala.

Aug- Si, venia de veras - men y no se
perqui o ha entretingut. Si tru-
can no contesti.

Lu- Oh, es qui estich esperant a una
germana y tambè podria ser
ella.

(Brucau)

Qui hi ha?

Gil (dins) Un servidor de vostè; No es aquí
un jove que o diu Augel?

Lu- No senyor.

Gil Dispensi, senyora, jo crech que si,
perqui ja hi trucat a tots los
pisos y no hi es. Obquest es a

peu plà del terrat, y per força
 te de se aquí. Fassi el favor de
 dirli que surti; que no siga
 simple perquè t'uch de comu-
 nicarli una bona notícia.

(Ya ho crech.)

No se de que m parla.

Be prou que l trobare. Obbaig l'es-
 pero. Estiga boneta.

L'assihó be.

Malt llamp te partis. Se n oal

(Gil se n anat, envahint

per no pagar Trobi a l'

chuyel etc.)

Escena 3^a

Lulària ybrugel.

=

Lu- Si.

brug- Gracias à Deu! Pero m'esperava, no ho dubti; no se n'anirà del carrer fins que jo hi baixi.

Lu- No obstant, ja pot compondrer vostè que no pot passar pas la nit aquí.

brug- En quant à poquer, si fos jo que ho tingues de resoldre, no hi trobaria cap dificultat.

Qu- Touchs jo u'hi trobavia moltes.

Chug- Ho comprencu perfectament. La se-
va reputaci6...

Ho ha corregut may de boca en
boca perquè no hi donat cap no-
tu per ferho, y com que no
vuy epposarla, li demano que
com mes aviat millor...

Chug- Me'n vagi, no es vuitat? Conca-
deipim tan sob mitja hora d'hos-
pitalitat, y entre tant podre re-
ferirli la meua desgraciada
historia. Potse ab aquet rato se
n'arivra el capre que m'per-
segueix. Es un favor del que li

quedaré agraït tota la meua
vida.

Lu- Hi cedeipo per la situació espe-
cial en que 's trova.

chug- Ell!l gracies.

Lu- (Es guapo.) Pero permetem que
no deipi 'l treball es un vestit de
compromis.

chug- Fassi 'l que li sembli, ab la mes
completa llibertat. Sentiria molt
que la meua presència li cau-
res lo mes petit perjudici.

Lu- Ya l' escolto.

chug- Donchs ha de saber senyora... -

- Dosti no fa cava de senyora?

dich mal, vostè ja n'ha fà la cara,
pero no deu serme.

Qu- No senyor, soch una pobre mo-
dista.

Quig- Veig que m'hi explicat malament.
Duy dir que no deu ser casada,
sino soltera.

Qu- Si, senyor encare soltera.

Quig- No li ~~li~~ dich que Deu la conser-
vi en aquest estat, perquè fora
ferti un agravi que vostè no se'l
mereix; no obstant si s'ha de ca-
sar malament mes valdria
que s' quedés soltera, perquè sem-
pre inspirava mes simpatias que

casada.

In- di records que no es de mi de
qui debem parlar, sino de vostè.

Aug- Dispensi, te raho; vaig al assump-
to.- Donchs ha de saber senyoreta-

y no es per alabar-me-, que jo soch
un fill de casa bona, fill segon
d'una rica masia del Vallès.

Los meus pares, pagesos vells, te-
uint ja ab l'heven al qui de-
bia cuidar-se d'administrar la
nostra hisenda y no volent que
jo m'criés com los arbres de
la Rambla, sense ofici ni benefi-
ci que m'posés a cubert de

qualsevol desgràcia imprevista,
 van tractar de donar-me una
 carrera adequada a la posició
 que tenim, y ab tal motiu van
 enviar-me cap aquesta noble y
 lleal ciutat dels comptes, senya-
 lant-me una pensió mensual
 per atendre a totes les mevas
 necessitats. I aquí ve la meva des-
 gracia; Sab vostè la carrera que
 m'enyolaban? Horrorosis! La
 de capella.

Nostè.

Si senyora, jo mateix aquí lont
 me ven ab aquesta gallarda fi-

guera havia de ser capellà, perquè
la mare sempre havia somiat
veurem algun dia de rector
del poble. Però no es oipò sol lo
que la va fer accedi a tal reso-
lució: la mare va obrar acou-
rellada per un altre subjecte.
Jo desde petit havia tingut rela-
cions ab una noya molt
guapa, millorant lo present, pero
pobre: res, una inclinació de
eniaturas ~~que~~ a no estar con-
trariada: havia pogut donar
algunos fatals resultats. Donchs
bi, com la noya era guapa,

no es estrany que tinguis pre-
 tendents al ferse gran, y un
 dels tals, fill del administra-
 dor de correus, va ser qui va in-
 buhir a la mare la idea de
 ferme ser rector del poble, per i-
 nutilisar-me als ulls de la me-
 va estimada y ell aprofitarse
 de la meua ausencia. La mare
 va cedir, y vulgas o no, vaig
 haver de venir a estudiar a
 Barcelona, deixant al meu con-
 trari lliure del camp.

Pero que no te pare, vostè?

Si senyora.

Y donchs, com no va oposarse als

En-
 chug-
 En-

desitjos de sa mare si vuya que
no van del gust de vostè?

Perquè el meu pare, senyoreta, ha
estat sempre a casa lo que la
majoria dels marits; un cervo
à l'esquerra, un calssassas! Pot
contar ab quin sentiment vaig
despedir-me del meu amor!

Ob quella desgarradora escena
que no oblidarè may, aviva-
da per una gran colecció de
juraments de fidelitat, sols pot
ser comparable a alguna de
las que van mediar entre ob-
belardo y Eloisa, Romeo y Ju-
lieta y los amantes de Be-

uel. Coneix vostè aquets prototi-
pos del amor ideal?

No senyor, no m'hi tracto. Sols
he llegit. La dama de las Ca-
melias, La Condesita, Gustavo
el calavera y altres per altre
estil.

Lo repertori es esculit. — Donchs,
continuant la meua desgracia,
da historia, aipis que vaig arri-
bar a Barcelona vareig insta-
lar-me en una casa de dis-
pesas del carrer Nou de la
Rambla en unió d'altres
estudiants y allí m'estaba ma-

tehint la meua sort, conjugant
la Musae y pensant ab la
pobre moassa, quant al cap
de quinze dias, al assentar-me
à taula 'm trovo al meu cos-
tat y sense sapiguer com a u'
aquell fals company, en Gil, l'
qual venia à Barcelona segons
me va dir de primer autuoi,
à treuvers ls papers per casar-
se ab la meua picota.

En- Si que va anar depressa,
chuz Ni l' telegrafa corra tant com
ell! Figuris lo disgust que vaig
passar ab la tal noticia! Ni vaig
dinar, Pa! Ni jo ni ningú de

la taula. Sentir-lo y tirar-me'l a
 sobre ab l' intent d' escanyar-lo
 va ser tot hu: sort que varen
 detenir-me 'ls altres; pero ell
 al veure's atacat, va buscar
 com es natural, la defensa, y
 girant-se en busca d' algun
 objecte propi per tirar-me'l pe'l
 cap, se va topa ab la viada
 que portaba la sopa a taula
 y arrebantli ab furia a pesar
 dels crits de la picota, me la
 va tirar demunt fent-me un
 pimbreh de consideracio, escal-
 dont-me tota la cara y dei-
 pant-me ple de mancarons de

cap à pens. La escena que's va
produhir ab tal motiu no pot
referirse; la mestressa cridaba
per un cantó, la criada per
un altre, la noya de la cosa
se'n reya del acudit y un
gos que hi havia lladraba a
mes no podi, jo ab lo dobor del
piribech, las cremaduras del
caldo y ls macarrons y ab
la rabia que tenia, cridaba
y botaba lo mateix que un boig.
Los estudiants ab venes obli-
gats à prescindir de la oopa
traetaban de donar una pa-

lissa a ne'n Gil, mes ell al no-
 tar sa actitud amenassadora
 tant sols va pensar en fugir,
 agafà la taula y arrastrantla
 de tras seu ab força herculea
 fins a la porta del menjador
 va tombarla per evitar la sor-
 tida dels debries y fugi esca-
 las avall com un mal esperit
 deixantnos entre mitj de plats,
 gotes y ampollas trencadas,
 culleres, forquillas, ganivets y
 tovallons per terra, barallant-
 nos'ls uns ab'ls altres, y
 a la mestressa esclamantse

de la trencadissa, que vaig
haber de pagar a la forsa per
lliurar-me de que'm portés de-
vant dels tribunals com a pro-
mover d'escàndols.

En. Y després?

Enge. Vaig canviar de dispesa perquè
en Gil no'm trovés en lloch y
vaig deipa de frequentar los punts
qu'acostumaba; fins ni anava
a la classe. temerós de que a-
li'm vingues a buscar. Aquell
home'm portaba la mala som-
bra y debia allunyar-me d'ell
per tots los medis possibles y le-

gals. Van passar sis mesos y en tot aquest temps ni vaig cartejar-me ab los de casa, de modo que fins ignoraban la meua residencia. Sols escribia cartas a la promesa y en va esperar contestacio, no u vaig tenir de cap. Com es natural, tanpoch rebia las mesadas de la pensio de casa y vaig apendre de guanyar-me la vida afeytant. No li habia dit encare! Soch barbe, per servir-la.

Lu- Gracias, serveis vostre mateix.

chug- Be, mare de Deu, jo ho deya!

Continuo donchs. - Jo estava
com qui diu desheretat pero
tot ho sofria ab tal de no tro,
varme ab l' meu rival. Una
nit d' istiu. - ¿qu era divenches
ò disapte?

In- Segons que oiga havia de ser di-
vendes perque en disapte los
barbers tenen molta feyna.

cbuy- oby, ay, com ho sab?

In- Com que sempre veig en los dia-
ris una infinitat d' anuncis
dihent. Barbers para sabados y do-
mingos, ho suposo.

cbuy- Es raro, donchs si, divenches

debia ser, perquè el diavol
porta molt mala estrugancia.

Ja ho diu el ditxo: ni en vier-
nes ni en martes...

Pierde el pan y perde el perro.
Oy qu'ave me'n recordo preci-
sament que sempre que hi tro-
vat a n'en Gil, era ab un
dia d'aquestos.

ellenos avuy qu'es dijous.

Bé, es que s'haurà adelantat d'
un dia, per ço he fugit. Com
deya donchs, una nit d'estiu
m'estaba passejant per la vo-
ra del mar, entregat a nos

pensaments tristos y amorosos,
quant de cop sento soroll;
me giro y veig un bulto que
corria en direcció cap a l'ay-
gua. Era sens dubte un ser
desesperat que intentaba lli-
varse de la pesada y molesto-
sa carga de la vida. Vaig cri-
dar a fi de contenir-lo, a fi
d'evitar una sensible des-
gracia-- pero tot inútil. Aquell
ser se va internar dins de l'ay-
gua salada y proupte vaig
compendre que tenia l' deli-
berat intent de suicidarse. et-

llavoras jo, quiat pe'ls meus
instints generosos sense reflexio-
na'l perill a que m'esposaba,
vaig fe' un cabutxo darrera d'
ell y aviat vaig tenirlo aga-
tat per una cama. Com feya
bona mar y las onadas no
havian pogut internarlo gai-
re, no m'va ser dificil treu-
rel en fora. Era un home y
habia mitj perdut los conei-
pements; aiyis es que vaig es-
tendrel demunt de l'avenca
per esperar que 'ls recobrés y
per veure quin partit adop-

tariam tots dos per treurens
la mullera de sobre.

En. És una bona acció de la que
tu deu haver trobat la recom-
pensa.

eny- Fou! al acte. És una bona ac-
ció que no la practicavé moy
mes, senyoreta, baldament
tot lo mon s'ofegui; es una
bona acció que va costar-me
un dels disgustos mes grans qu'
he tingut en ma vida, per-
que ha de saber que aquell ser
a qui jo habia salvat la vi-
da era el meu enemich ir-

reconciliable: era en Gil. -- Jo fu-
 gia d'ell y per una casualitat
 del destí jo mateix havia a-
 nat a trobarlo a dintre l'ay-
 gua. el conceipert fins van ve-
 nir-me intencions de tornar-
 li a tirar.

Home, no digui això.

Es la oritat senyoreta; y mes de
 cent vegadas he malehit los
 meus instints generosos y m'hi
 arrepentit d'haberlo salvat
 d'una mort segura y no
 se'n estranyi, perquè vostè no
 pot comprendre encara la fa-

tal que ha sigut per mi a-
quest home - las desgracias
que m'ha causat,

In- Y per quin motiu se suicidaba?

Obuy-

Horrorisissí! Perque la meua
promesa va despreciarlo; aipis
m'ho va dir al dar-me las
gracias per la meua bona ac-
cio, y jo considerant-me en aquell
moment lo mes felis dels
mortals fins vaig abraçar-lo
y li vaig jurar amistat eterna.

In-

Y donchs de que's queixa? Qui-
na desgracia li va dir?

Obuy-

De moment cap... pero després en-

tre mitj de la conversa. va
 dir que la meua promesa val
 despreciarlo y veient que no
 habia rebut cap carta meua,
 determinà ferse monja y el dia
 avans habia entrat ja en un
 convent com a novicia. ebre be,
 si jo li habia escrit mes de tren-
 ta cartas ab los sellos corres-
 ponents y la direccio ben cla-
 ra, si en Gil preteria la no-
 ya y per tal motiu va con-
 vense a la mare de ferme es-
 tudiar per capella y no va
 parar fins a venen fora del

poble, no es natural y fins
lògich qu'ell va irregularisar-
me las cartas essent com es
lo fill del administrador de
Correus? No es veritat qu'ell va
tenir la culpa de que la
desgraciada Genoveva s'és mon-
ja, perquè podia creures abur-
rida per mi? No es veritat qu'
en Gil ha sigut l'assessino de
la meua passió amorosa, sent
fugir del meu cor fins l'ul-
tim raig d'esperansa?

In- Si, es molta veritat.

Aug- eth, pero jo li perdonaba tots

los disgustos que me ha fet passar
ab la condició de que me deixés
estar en pau y no me digués
res per un eternum; aixís es
que avuy al veurel venir des-
prés d'un any d'agradable
ausència, he fugit d'ell com
de la peste: ell es per mi pit-
jor que la filoxera, que la bavo-
la, la febre groga y l'cólera
morbo y estich segur que la
millor que pot portarme
es la ruina, la desesperació o
la mort de tota la meua fa-
mília.

En- Qui sab mare de Deu, et m' m sembla que no hi perdria res en escoltarlo. Potser li porta una carta amorosa de la novia.

Chug- En tal cas que se la quedi ell, y bon profit li fassi; no ouy res que tingui furtò de sagistia.

En- Ya la ha olvidada?

Chug- Completament.

En- Obre que ha despreciat à n'en Gil?

Chug- Senyor, fiu vos dels homes!

Chug- Si, fiu vos de las donas, dich jo.

En ben cert que'l va despreciar

segons ell va contarme, pero no
per estimarme à mi, sino per
buscar-se un altre de posi-
ció mes elevada.

Pu- i ¿are?

Aug- Si, senyora, las monjas no son
esposas de Nostre-Senyor. Donchs
ella ha preferit casarse ab ell
y no ab mi. Yugaba ab dugas
cartas.

Pu- Home, no fassi broma ab aques-
tas cosas.

Aug- Si es la pura veritat! Pitjor fora
que mi ho prengues à serió.

Pu- Calli, sento passos per la escala.

Aug- ¿Sera ell?

Lu- Ca! Deu ser la Lluisa. oby Deu meu!
que dirà si m' troba à solas ab
un jove?

Aug- li explicarem l' cas y.

Lu- No ho creurà, es molt maliciosa.
Dostè m' ha perdut!

Aug- Estich, prompte à vindicarla de
tot. No m' modh d' aquí,

Lu- Oh! revis, amaguis.

(Entram à la porta.)

Aug- { oby! Ya es aquí.

Lu-

Aug- ¿Que fent?

Lu- Calli.- ¿Qui hi ha?

Escena 4^a

Dits. Gil. d'entre.

=

Gil. Un servidor de vostè.

Lu. Ah, no es ella.

(allegre.)

Chug. Si, però es ell.

Lu. Que volia?

Gil. Binch de comunicarli un assump-
to d'importància. Fassi 'l favor
d'obrir o sino 'ls vehins se n'en-
teraran.

Chug. No obri.

Lu. Perquè! Potser li serà convenient
aquesta entrevista.

Aug. Donchs jo m'amago. Sobre tot
no li digui que jo soc aquí.

(Entra al quarto de la
dreta. Pulvia va a obrir
la porta.)

=

Escena 5^a

Pulvia y Gil.

=

Lu. Pulvi si es veu.

Gil Deu ho quant, senyoreta. Com,

prenh la seva resistència en o-
 brir-me, perquè quant us s' coneix
 a una persona, es molt avís-
 cat donarli entrada en la dol-
 sa y tranquila llar doméstica.
 y mes quan aquesta llar domésti-
 ca es un nin d' amor, una es-
 tancia deliciosa, un necé de glo-
 ria. Per lo tant li suplico que m'
 dispensi. que així ho espero la li-
 bertat que m' hi prés en venir
 a visitarla, perquè debers d' amis-
 tat m' hi obligan.

Esta dispensat. Prengui assiento.

Gracias.. Donchs ha de saber seu-

Yoveta que jo soch un jove molt sensible, l'amistat y l'amor son unicament las passions que m dominan; no m cuido de res mes que de cultivá aquets dos afectes. Obis com las pintadas floretas no poden viure sense'l dols orçig que las mima y la fresca rosada que las besa, lo meu cor tampoch pot viure tranquil sense'ls purs afectes d'una amistat verdadera y sense las dolçuras del amor que m prodiga la dona qu'es objecte de la nostra adoracio. Obques-

tas dugas passions que favian
 la ditpa d'un altre home, son
 en mi causadoras de desgra-
 cia ja que's combaten mu-
 tuament en lo meu cor l'una
 contra l'altre; perque sentint-
 las com las he sentit fins ara
 per dugas personas que s'esti-
 man ab constancia, no puch a-
 vivarlas al plegat sense que
 falti als meus debers; mes ben-
 dit no puch estimarla a n'ella
 sense ferto infelis a n'ell; no
 puch halagar al amor sense
 renujir ab la amistat.

Qu- Deu! Si vostè per casualitat s'
hagués equivoocat d'un pis, o
si jo no sapigués part de la
veua historia, ave li podria
contestar y li estaria molt bé
dihentli." Pero que m consta a
n'a m'c' obque ve l' desaparar-
me de cop y volta aquesta a-
renga! Que n' haig de fer jo de
tot lo que m conta?," Pero com
que se qui es y suposo l' objecte que
l' guia, muy establirli paraulas
y no ferme la desentesa en
un assumpto que si be no hi
tinch res que veure, casi ja'm

comensa à interessar. Digni donchs,
que vol de l'congèl?

gd. Dech dirli avans que tot qu'es-
tich segur de que l'congèl es a-
qui.

Y com ho sab?

Molt sensillament. ell' estaba fa mitj
hora passejant pe'ls portichs de
la plassa Real esperant à una
persona molt simpàtica per mi-
no's pensí que fos una ninyera.
Home, ningu li diu tant.

gd. D'ajoy aquesta advertencia per-
que com allí es lo punt de ci-
ta entre ls individus de l'

esperent espanyol y ls serafins d'
aiguera o de devantal blanc...

Im-
Dagi al grà.

gil-
Donchs bi; passejant i mi hi to-
pat de cop ab l'engel y ab
tant mala sort per ell que
li he dat una trepitjada al ull
de poll. criminal! - mi ha dit gi-
rantse cap a mi; pero al reco-
neixem ha fet un salt d'es-
fant y ha fugit precipitada-
ment cap al carrer del Vidre.
Comt' agradable trobo mi dia
despat parat; pero reflexionant
després ric hi posat a correr dev-

vera seu cridantlo per lo nom.
 Breuça pe'l carrer d' Escudillers;
 jo també corrent com un pin-
 ple. La gent se girava a quay-
 tarnos y alguns i han posat a
 correr com nosaltres.. Canquien
 portas! Hi ha bullanga! deyan
 los botiguers. - No, contestaba jo,
 res d'aipò, deteniu a aquell
 home que corre. - Qu'es algun la-
 dre? deya un municipal. - No,
 es un amic meu que li haig
 de parla y no vol sentirme.
 - Hues alla se las compongan.
 replicaba aquell. - Per fi treu-

cant traossias hem arribat aqui,
mes goels que 'l nom d'a-
quest carrer, seguits per vuit o
deu pillardassos que anaban
fent brometa, y eridant, agafen-
lo. S'ha ficat ell en aquesta
escaleta y jo desde baix he repa-
rat que vostè sortia al balco y
al veurel entrar perseguit s'
ha ficat dintre, sens dubte
per obrirli la porta; Ya t'inclo
he dit entre mi, pensant qu'
aquesta casa era frecuentada
per ell; no obstant he volgut
asegurar-me y he trucat de

un à un à tots los pisos, pregun-
tant per ell, pero en tots m'han
dit que no l'coneixian. « Obligui
ha pujat la escala pero ha
passat de llarch.» me contesta-
ban, y jo anaba pujant y
preguntant fins que hi arribat
en aquet pis. D'aquí ja no
s' pot pujar mes amunt, per-
quí es a peu pla del terrat y
aquí es ahont s'ha d'haber
quedat l'obrigel, coneixent s'
sense coneixe a vostè, perquè
la porta del terrat estava tan-
cada y no ha pogut passar

per en lloch més. Si hagués estat obenta de segur que no s'hauria deturat a casa seva, sino que saltant terrats hauria buscat un altre sortida encare que fos un precipici, a fi de lliurar-se de la meua presència.

Qu- Veig que l'he ben conegut.
Gil- ell' aburreix, y te valho per abur-
rir-me, sempre detras del amor he conspirat contra la
seua ditxa y ell m'ha pagat tots los agravis que li he fet, salvant-me la vida. Per

fortuna jo ho he conegut a temps,
y estich disposat a remediarlo
tot.

De quin modo?

Permetim que m'ho calli. Fassi
l'favor de dirli que surti, fassi
que m' vegi ab ell y li assegure
ro que no se'n peirà dirà.

Sero, dignim la oritat. Las no-
ticias que li porta son bonas o
dolentas.

Etó puch ser tant afortunat com
jo voldria; hi ha de tot, bo y do-
lent, pero guanya la part bona.
Si l' hagues trovat oit o quin-

se dies endarrera las hi han-
ria donadas tant bonas, que
de seguir ave ja fora l mes felis
dels mortals. ebre per mes que
l que tinc de dirli l ha de
alegrar en eptrem, hi ha una
circumstancia que ha d'entristir.
lo; pero no u tinc jo la culpa,
sino la fatalitat que l perse-
queix.

Lu. Es sobre la seva promesa?

Gi. Si, la desgraciada Genoveva.

Lu. Es morta?

Gi. Per aquest mon si; fa quatre
dies que va profesoar.

Lu-
 q'el
 ;Convencuda de qu'ell li era infiel!
 ebl contrari, convencuda de que
 l'estimava encara mes que jo.
 Quia pe'ls celos y creyent que
 l'obit dels dos havia si-
 gut favorable al meu amor,
 jo li havia fet fonedissas algu-
 nas cartas qu'ell li va es-
 criure desde Barcelona; pero des-
 pres qu'ella va despreciarme y
 ell me va salvar la vida que
 jo anaba a depositar prop de
 las dragas del port, me n
 vaig arrepentir y totas aquellas
 cartas li van ser entregadas

per la portera del convent. Si'ls
amors del ebuzel s'han malo-
grat després, no ha sigut pas
per culpa meua, sino per las
mapinas que li hanvan im-
butit en lo Cort y en lo con-
fessionari.

In. Pobret!

Gil. Fassi donchs, que jo pugui parlar-
li preparil avans y dignili
que estich arrepenhit de tot
lo mal que li he fet y que'l
remediare desseguida.

In. Sobre tot, no m' fassi queda ma-
lament perquè ho sentiria.

Epil. Confili en la meua paraula.

Lu. Daig à ferlo sortir, si es que no
s'ha enterat ja de la conversa.

(Entra en la primera
porta esquerra.)

=

Escena 6^a

Gil.

=

ebb tant que m'ha costat de tro-
varlo hauria sigut molt sen-
sible que no'n tregues lo re-
sultat que esperaba ja temps.

Y el compromiso que he despat de
cumplir? No'n tindrè poca de
saragata! Està vist que tota la
vida estich d'estar lluytant
entre l'amistat y l'amor.

=

Escena 4^a

Gil. Lulavia. (qu'entre y surt.)

=

En. Oh, ay!

Gil. Que te.

En. Que m'aveya que s'havia ama-

gat alla dins del menjador y
no li veig.

gil. Ya ho ha mirat bé?

Lu. Si: com es tan gran el pis! Pot
ser es a dins de l'arcoba.

gil. Miriu.

(Entra entre en la 9ª porta de la
esquerra.)

Es guapeta aquesta noya y o'hi
pren un interès...

Lu. Campoch hi es.

(Instint.)

gil. Y donchs?

Lu. Ahí ja hi caich! S'haurà ficat a
nel quarto dels vestits. - Daja,

cbugel, no'm fassi fe'l gegants,
surte si vol; aqui hi ha'l seu
amic Gil que l'espera.

(Entra al quarto dretu.)

Gil. Entri a buscarlo: deu estar-se en
un recó y sense gosar a mou-
rer.

En. Bona l'hem fetat!

(Sortint.)

Gil. Per què?

En. S'habia amagat aqui dins; no
hi ha dubte; pero's coneix que
al sentir lo de la monja s'ha
fos, s'ha evaporat com la ben-
sina.

Com pot ser?

Com que a n'aquest quarto hi ha una finestra que dona al terrat y el terrat es a peu pla, l'ha jugada.

Y pot ser jo li he dat l'idea de fer-ho. Pero no es facil que a n'aquesta hora hi hagin terrats oberts y ell no deu ser gaire lluny. ; ehh, pobre amic! Jo hi corro.

No per l'amor de Deu, no l'es parveni mes: seria copas de tirar-se daltabaix del carrer per no veurel, deixin per mi.

(caga la clou que

que hi haurà penjada de
tràs de la patxa del pi.)

Fassi el favor d'encendrem el quin.
qui mentrestant; ja està prepa-
rat.

gil. Oh molt gust.

(Pulsia se'n va.)

=

Escena 8^a

gil.

=

¡Y aquella pobre picota que

ni hauria esperat! Y es capós de
 no tornar demà, ni de vuit dias
 al lloch de la cita. y l'única
 particular de tot es qu'encara
 no m'ha dit ahont viu. Yo no
 sé perquè's rodija de tout mis-
 teri quant ja pot conceixe
 que no vaig ab mal fi. ebrío si
 que no; oixis que la coneixi
 mes a fondo m'hi caso. ebb ella
 hi ha la ventatje de no tenir
 sogra ni sogru. Ya es foch,
 encendre'l quinquè si'l trovo;
 deu ser sobre la colayeva, si
 ja l'veig.

(Abgita l'quinquè de

sobre la estripera, tren
lo vidrio y cuent ceri.
(los quant s'indica.)

=

Escena 9^a

Gil y Luisa.

=

Luis.- La porta oberta, y encave no has
encis hum, Pulavia.^c

Gil.- ¿Que diu?

Luis.- ¿Qui hi ha aqui? Un home! So
corvo!....

Gil. - Calli, per Déu, que no soch cap
lladre!

Miri. - Qui es donchs?

(Gil creient curiós)

Gil. - Miri. - Lluisa!

Miri. - Gil! Com es qu' es aquí?

Gil. - Y vostè!

Miri. - Soch a casa meua.

Gil. - De veras?

Miri. - Vol fe' l' favor d'explicarme aquest
misteri. Vol fe' l' favor de dirme
per quin motiu, després d'ha-
berme fet fe' la mona mes de
mitja hora per la plassa
Real, s'atreveix a pujar a ca-

da meua no se ab quinas in-
tencions!

Epit. Es casual que jo sigui aqui, com
es casual també que no m'ha-
gi trovat al lloch de la cita,
pero benebeixo aquestas casua-
litats perquè per ellas he po-
gut saber lo que vostè tant m'
amagaba, la casa hont vivia.

Lluís Com vostè no ignora, perquè
ja li he dit alguna vegada
viseh ab una germana, sol-
tera com jo y no tenim pa-
re ni mare. Hem observat
fins ave una conducta ir-

reprehensible, perquè cap home ha
 entrat a casa ni per l'Pulavia
 ni per mi y no crech que cap
 pugui ferho fins que una
 de nosaltres siga casada. Per
 pò li amagaba allà mont
 viva, pero, ven que vostè ha
 volgut sorprendre 'l meu se-
 cret y crequi que ha dat un
 pas que l perjudica molt en
 lo meu concepte; o ha fet in-
 digne del carinyo que comen-
 saba a tenirli.

No digui aipò. Ihuia: voste ig-
 nora 'l circumstanciu-

cias imprevistas que m'han
portat a casa seva.

Andrú Hem acabat, fassi'l favor d'
anarsen desseguida.

Git. És impossible. La seva germana
m'ha obert la porta, y
sols ella te dret a despedir-
me.

Andrú Ahont es ella?

Git. Pero si no m'deixa explicar!

Andrú Ahont es li preguntó.

Git. Ha sortit ave mateix; pero...

Andrú Bravo! Molt bé! La senyore-
ta Eulària ha sortit y l'dei-
xa aquí tot sol com si fos

l'amo de casa! Molta con-
fiansa deu tenir ab voste
quant obra d'aquesta ma-
nera. De que prové aquesta
intimitat? Quant temps fa
que duva aquesta concepció
que jo ignoraba? Segons vos-
te deya no l'havia vista
may.

Gil - Li juro...

Qui - Fals, traidor, hipòcrita, cala-
vera!

Gil - Pero Quiso, deixem parlar.

Qui - És clar! Vet aquí el planton
d'aquest vespre! No esperant.

lo devant del Baran dels abu-
dalussos y l' senyoret fentme
una andaluzada de las mes
grossas. elle diya à me mi al
carver y ell se'n va à casa à
festeja ab una germana!

git. Si no s'ab l' que, diu Muisa!
Calli si vol!

Mis. Y m' insulta encare! Després
d' haberme enganyat tant
traidorament encare m' in-
sulta! Sols me faltaba aipo!
; oby Deu meu, y que desgracia-
da que soch!

(Càn assentada en una ca-

diva y ploranti)

9. iervo quinas sebas o' ha posat
 al cap ave? I' ahont ha tret
 que jo festejo a sa germana?
 Si no l'hi coneguda fins fa
 poch, y fins ignoraba que
 fos germana seva! Vaja,
 amor meu, tranquilisis y
 deipi que li conti tot.

10. Es inutil; no logravà dir
 res que m' puga convene.
 Veig bé la seva perfidia; si
 m'estimes com se suposa
 per res del mon o' hauria
 deipat de compareixe a la

cita.

git. Pero, si li he anat, Lluisa.

Lluís. Ya! Y a n'alli hi ha tro-
bat a la Pulovia y l'ha
vingut acompanyar fins a
casa. ¿No es això? És aquesta
la disculpa que pensaba do-
nar-me? Donchs, no li val.

git. Si no es res d'això; deixin
parlar y li explicaré. Ell estava
esperant-la a vostè, quant tot
plegat hi vist a un gran
amich a qui li dech la
vida, un jove a qui tinch
que donarli notícies de

casa seva y allavors seu-
se recordar-me de vostè... me
n'hi anot detras d'ell.

Lluís- Oh! gracias per la part que
m' toca. Es a dir que vostè
quant ven als seus amichs
s'oblida de que està esperant
à la promesa!

Epil- Pero que no ven que li dech
la vida!

Lluís- Oh! que potè estava senten-
ciat a mort vostè?

Epil- Lluisa, per Deu!

Lluís- Oh! es que d'un home que
falta a la paraula ab la
promesa, s' pot evener tot.

Y be: de que l' va salvar, de
las rodos d'un tranvia.

git. Pitjor: va salvarme de morir
ofegat.

llui. Però encara que sigui així no
m'explico 'l motiu de trobarlo
à casa.

git. Perque 'l meu amic hi ha
vingut, y com que jo ana-
ba detras d'ell...

llui. Que 's conegut vostre!

git. No ho sé: vech que no.

llui. No us coneix y s'ha ficat a
casa? Perque?

git. Si jo l persegua y ell no
volia. escolltarne!

Hui- Calli, calli, que com mes oà
mes s'embolica! No l'crech
d'una paraula.

Fil- Obipò ja es massa tossune-
ria! Li advertico que se'n
comensa à acabar la pa-
ciencia.

Hui- La meua ja està acabada
fa temps. Fassi 'l favor de no
dir-me may més res per-
que no li contestarè.

Fil- Que ho dieu de veras!

Hui- Ja hem acabat.

Fil- Donchs ja hem acabat. (Per
aquesta si que no'm sui-

cido.)

=

Escena 2^a

Dito, Eularia y Engel.

=

En- obqui 'l terim ja; li he es-
plicat tot y accedeix a es-
collarlo.

git- eby engel del men cor!

eng- eparitat; no 'm toquis per-
que 'm posarías la peste a
sobre.

fil. No vols que t'abrassi?

obuy. No; digas lo que m'has de
 di y vèsten desseguida, pe-
 ro adverteix que si m'por-
 tas mes la mala sombra
 y algun cop per casualitat
 te m'posas a tret de nava.
 ja, i t'hallo l'coll.

(et Huiso.)

Com es qu'has tardat tant?
 Preguntou a n'els teus amichs.

obuy. Bugel fa mes de dos me-
 sos que t'busco de nit y de
 dia per totas parts, los teus
 pares estan desesperats porque

no saben notícias tevas, i l'heren,
ton germà, va casarse ab una
pobilla y no viu ab ells, sino
à me la masia d'ella: de
modo que si no hi vas desse-
guida la vostra hisenda ò pert
per falta d'un cap que la diri-
gepi. Hijahí que t'esperan ab
los brassos oberts; ta mare
ja no vol que siguis rector del
poble, sino que vagis a tro-
bar al que hi ha perquè t'
casi ab la noya que siga del
teu gust, tant si es rica com
pobre. Es això una mala

noticia.

cbuy- No, Gil, y si no tens que dir-me
res mes...

cbuy- Ser desgracia, si.

cbuy- Obedu!

cbuy- Obedu!

cbuy- Yave!

cbuy- Si ja ho deya jo! Si es impossible
que aquest home m pugui dir
res mes que desgracions! Vesten
de prop meu o t'assessino!

cbuy- Pero si jo no u tinc la culpa! Si
ja li vaig fi dar las cartas!

cbuy- De qui parlas!

cbuy- De la desventurada Geru-

veva.

chug- Ah! Segueix: que li passa!

gil- Preparat per sentirho.

chug- Digas, home.

gil- La desgraciada Genoveva, aquell
modelo de constancia, y de vir-
tut...; ha professat, s'ha fet mon-
ja!

chug- Si! Donchs bon profit li fassi.

Yo me ni alegro.

dhui- Qui era aquesta Genoveva?

chug- Era... la promesa d'aquest.

dhui- Ah! sí!

gil- No ho cregui; era la d'ell; a
mi va despreciar-me sempre.

llui- És clar: y totes las noyas l des-
preiarán, no veu que falta a
las citas?

ll- Obquet ne te la culpa; se in con-
vens are del que li deya?

llui- Si, pero com vostè no parlaba
prou clar...

ll- Oh, que us coneixiau?

ll- Si, y aprofito aquesta ocasió per
demorarli per esposa.

llla- Si ella no vol no hi tindr cap
inconvenient. (Y jo in quedo
tia!)

lluy- Oh! ¿a casar?

ll- Si; d'aquí un mes, y t'faig

padri per quant sigui l'ho-
ra.

ebug- ¿Y ahont pensas establirte?

epil- eb ne'l poble. ebcabo de ser nom-
brat pe'l destino que tenia
el pare.

ebug-

(eb l'ultima.)

Senyoreta, vostè s'ha interessat
per mi mes del que debia
y això m'obliga a ferli una
proposició. La seva germana
se n'anirà ab lo seu marit;
la Genoveva es morija y la
mare vol que li porti una
jove a casa; No li agrada-

ria fer de mestressa en una
masia y anar per las festas
majors de brasset ab mi.

Si es per gratitut o per càlcul
no penso casarme.

Es per amor.

Sent aipis... accepto.

Diosa!

Serem cunyats!

Senyors, si ave'us trovessim a
ne'l temps de Maria Castan-
ya, us colocariam tots qua-
tre de renglera devant del
públic.

(Ho fan.)

y ab entonació dramàtica
diriam.

Cats. Y aqui acaba este sainete,
perdonad sus muchas faltas.

Pu. Pero com l'autor viu a la mo-
derna sols los demona que
piulin ó aplaudeixin la jo-
guina ab tota franquesa.

=

Fi de la joguina

